

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

09 noiembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul Penal în următoarea componență:
președinte
judecători

Nadejda TOMA
Liliana CATAN
Ion GUZUN

examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de avocatul Fetcu Andrian în comun cu partea vătămată Colibă Natalia și partea vătămată Colibă Natalia, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 iunie 2022, în cauza penală privind-o pe

BEJENARU Iraida XXXXX, născută la
XXXXX, originară XXXXX, domiciliată în XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 04.04.2019 - 12.01.2021;

16.07.2021- 05.04.2022;

Instanța de apel: 03.02.2021 - 18.05.2021;

04.05.2022- 29.06.2022;

Instanța de recurs: 05.09.2022 - 09.11.2022.

c o n s t a t ă :

1. Prin sentința Judecătorei Ungheeni din 12 ianuarie 2021, s-a încetat procesul penal în cauza penală privind învinuirea lui Bejenaru Iraida de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 157 Cod penal, în legătură cu intervenirea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală.

S-a încasat din contul lui Bejenaru Iraida în beneficiul statului cheltuielile judiciare în sumă de 448 (patru sute patruzeci și opt) lei.

S-a admis parțial acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Colibă Natalia și s-a încasat din contul lui Bejenaru Iraida în beneficiul lui Colibă Natalia, prejudiciul material în mărime de 350 (trei sute cincizeci) lei și prejudiciul moral în mărime de 5000 (cinci mii) lei, în total suma de 5350 (cinci mii trei sute cincizeci) lei.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță, în fapt, a constatat că, Bejenaru Iraida la data de 21.06.2018, aproximativ ora 12:30, aflându-se în scara XXXXX, în urma unui conflict cu vecina sa Colibă Natalia, după ce s-au îmbrâncit reciproc, a împins-o în antreul apartamentului ultimei și ulterior, în lipsa intenției directe, fără a-și da seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, deși putea și trebuia să o facă, a împins ușa de la intrarea în apartamentul lui Colibă Natalia, moment în care, din imprudență, i-a prins piciorul stâng în ușă, cauzându-i conform Raportului de expertiză judiciară nr. 201833D0128 din 22.10.2018, fractura oaselor 3,4,5 metatarsiene în regiunea extremităților distale a piciorului stâng fără deplasarea fragmentelor osoase,

care au condiționat dereglarea sănătății de lungă durată, iar în baza acestui criteriu se califică ca vătămare medie și echimoza în regiunea brațului stâng care se califică ca vătămare neînsemnată.

Astfel, prin acțiunile sale, Bejenaru Iraida a comis infracțiunea prevăzută de art. 157 Cod penal, după indicii calificativi, vătămarea gravă ori medie a integrității corporale sau a sănătății cauzată din imprudență.

3. Legalitatea și temeinicia sentinței de condamnare, a fost atacată cu apel de către partea vătămată Colibă Natalia și avocata Arabadji Maria în interesele inculpatei, prin care au solicitat casarea sentinței Judecătoriei Ungheni.

3.1 *Partea vătămată Colibă Natalia a solicitat casarea sentinței cu pronunțarea unei hotărâri prin care Bejenaru Iraida să fie condamnată pe art. 157 Cod penal, cu încasarea de la ultima în beneficiul său prejudiciul moral în sumă de 50.000 lei.*

În argumentarea apelului Colibă Natalia a invocat că, din motive necunoscute instanța nu a luat în considerație faptul că la urmărirea penală și în ședința judiciară ea a declarat că, la 21.06.2018 a fost maltrată atât de Bejenaru Iraida, de fiul ei XXXXX și Priguza Ludmila care au împins ușa peste picior, fiind atrasă la răspundere doar Bejenaru Iraida, iar Priguza Ludmila a devenit martorul lui Bejenaru Iraida, fiind cointereseată pe acest dosar, prin urmare declarațiile sale n-au fost apreciate la justa valoare, pronunțându-se o hotărâre eronată și ilegală.

Sușinea că dosarul penal a fost tergiversat de politie, de procuratură și de instanța judiciară în legătură cu neprezentarea inculpatei în judecată și în cele din urmă, a intervenit termenului de prescripție al tragerii la răspundere penală a lui Bejenaru Iraida în legătură cu ce ea nu a fost pedepsită penal pentru crima comisă, cu ce nu este de acord.

Mai mult, instanța a satisfăcut parțial prejudiciul moral, încasând doar 5000 lei, fără a ține cont de faptul că este în etate, singură și grav bolnavă, mai are dureri fizice și a rămas traumatată pe toată viața.

Menționa că, inculpata nu și-a recunoscut vinovăția, nu și-a cerut scuze pentru cele comise și se comportă dușmănos.

3.2 *Avocata Arabadji Maria în interesele inculpatei în apelul său a solicitat casarea integrală a sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Bejenaru Iraida să fie achitată pe articolul 157 Cod penal, deoarece fapta ei nu întrunește elementele infracțiunii.*

În argumentarea apelului depus, avocata a invocat că în acțiunile învinuitei lipsește latura subiectivă a infracțiunii prevăzute de art. 157 Cod penal, care se exprimă prin vinovăție sub formă de imprudență.

Procurorul la întocmirea și înaintarea învinuirii, cât și prima instanța de judecată, nu au examinat probele acumulate sub toate aspectele și a format o concluzie greșită și ilegală, din care motiv și urmează ca Bejenaru Iraida să fie achitată pe art. 157 Cod penal, dar nu încetată cauza pe motivul expirării termenului de prescripție de tragere la răspundere penală.

Procurorul cât și instanța necesitau să i-a în considerație și personalitatea pătimatei care este caracterizată de toți vecinii din punct de vedere negativ, ca pe o persoană conflictuală, rea, agresivă, care mereu spune minciuni și creează diferite probleme vecinilor.

Cu referire la redeschiderea sau pornirea urmăririi penale pe motiv, că ancheta inițială nu a fost completă, Curtea Europeană a menționat, că carențele autorităților nu pot fi imputabile reclamantilor și nu trebuie să-i pună într-o situație defavorabilă. Acest fapt a fost ignorat atât de procuror cât și de instanța judiciară.

Prin urmare, ordonanța procurorului de pornire a urmăririi penale, iar ulterior și rechizitoriul au un conținut declarativ și formal și în urma acțiunilor de urmărire penală nu au fost stabilite circumstanțe noi, care ar fi condiționat punerea sub învinuire pe Bejenaru Iraida pe art. 157 Cod penal, finisarea cauzei penale, întocmirea rechizitoriului și transmiterea cauzei în instanța de judecată.

4. Prin decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 18 mai 2021, apelurile părții vătămate Colibă Natalia și a avocatei Arabadji Maria în interesele inculpatei au fost admise, cu casarea totală a sentinței și dispunea rejudecării cauzei în instanța de fond într-un alt complet de judecători.

5. În partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a menționat că, instanța de fond a stabilit eronat starea de fapt, care nu corespundea probelor din dosar, care au fost apreciate incorect, instanța de fond ajungând eronat la concluzia încetării procesului penal, or, sentința penală este hotărârea prin care se încheie judecarea în prima instanță, prin care aceasta hotărăște asupra învinuirii aduse inculpatei, pronunțând, după caz, condamnarea, achitarea sau încetarea procesului penal.

Instanța de apel a considerat că, erorile comise nu puteau fi reparate de către instanța de apel în prezenta procedură, deoarece instanța de apel nu este abilitată cu atribuții de a judeca cauza și a se pronunța asupra legalității sentinței, substituind instanța care a judecat cauza cu încălcarea prevederilor procesuale penale.

Rejudecând cauza, instanța de fond urma să înlăture încălcările, să respecte procedura de judecare a cauzei în prima instanță, cu înștiințarea apărătorului ales al inculpatei, cât și a părții vătămate Colibă Natalia, iar în caz de înlocuire a apărătorului să respecte procedura procesual penală în această parte, să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apelurile declarate, să verifice minuțios, sub toate aspectele, complet și obiectiv toate probele în strictă conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală și să adopte o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 385 Cod de procedură penală.

6. În cadrul rejudecării cauzei prin sentința Judecătoriei Ungheni, sediul Central, din 05 aprilie 2022, Bejenaru Iraida a fost recunoscută vinovată în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 157 Cod penal, cu încetarea procesului penal în privința acesteia din motivul expirării termenului de prescripție de tragere la răspundere penală.

S-a încasat de la Bejenaru Iraida în contul statului cheltuielile judiciare în mărime de 448 (patru sute patruzeci și opt) lei.

Totodată, a fost admisă parțial acțiunea civilă depusă de Colibă Natalia privind

încasarea prejudiciului material și moral și dispusă încasarea de la Bejenaru Iraida a prejudiciului material cauzat în sumă de 350 (trei sute cincizeci) lei și a celui moral în mărime de 5000 (cinci mii) lei.

În rest acțiunea civilă a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

7. Legalitatea și temeinicia sentinței de condamnare, a fost atacată cu apeluri de către partea vătămată Colibă Natalia, avocatul Andrian Fetcu în interesele părții vătămate, avocata Maria Arabadji în interesele inculpatei și de procuror, prin care au solicitat casarea sentinței Judecătoriai Ungheni.

7.1 Nefiind de acord cu soluția instanței de fond, atât *partea vătămată Colibă Natalia cât și reprezentantul acesteia, avocatul Fetcu Adrian, au declarat apel*, solicitând casarea parțială a sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță și aprecierea prejudiciului moral la cuantumul de 50.000 lei.

În motivarea apelului apelanții au notat că, deși a fost impusă de situația în care a suportat un prejudiciu material care a rezultat din tratamentul medical pe care partea vătămată le suportă până în prezent, cheltuielile constând în marea majoritate din cumpărăturile legate de serviciile medicale și produse alimentare, legislația civilă stabilește că persoana obligată să repare prejudiciul urmează să compenseze cheltuielile suportate.

S-a indicat că cheltuielile suportate de Colibă Natalia în legătură cu tratamentul medical nu au fost exagerate, ci constituie doar strictul necesar, acestea urmând să continue potrivit prescripțiilor medicale.

Într-o altă ordine s-a indicat că, prejudiciile efective constau în suferințe psihice cauzate prin lezarea sentimentelor de afecțiune, care cuprind suferințele psihice determinate de pierderea sau de rănirea, mutilarea, desfigurarea sau îmbolnăvirea gravă a persoanelor, de pierderea locului de muncă, dezvăluirea secretului familial sau a celui medical, de limitarea sau privarea temporară de anumite drepturi, cât și de orice alte suferințe psihice similare. La caz, este evident acest prejudiciu moral pronunțat adus părții vătămate prin starea fizică în care a fost adusă din cauza faptei ilegale a inculpatei față de partea vătămată care este persoană în etate și nu este clar în ce stare va rămâne după urmarea acestora, imposibilitatea de a lucra și de se întreține de sine stătător etc.

La fel au notat că, partea vătămată a fost lipsită de satisfacție morală și din alt aspect, dat fiind că Bejenaru Iraida a rămas fără sancțiune penală, în pofida faptului că acțiunile acesteia au fost prescrise.

7.2 *Avocata Arabadji Maria în interesele inculpatei a contestat cu apel sentința*, solicitând casarea integrală a sentinței contestate ca fiind neîntemeiată și ilegală, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care Bejenaru Iraida să fie achitată pe art. 157 Cod penal din motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

În motivarea apelului s-a invocat că, Bejenaru Iraida nu a săvârșit infracțiunea imputată, ceea ce a fost dovedit prin declarațiile inculpatei, fiind confirmat cu certitudine că aceasta s-a apărat de acțiunile agresive ale Nataliei Colibă.

Insista apelanta că, în ședința instanței de fond nu au fost prezentate probe pertinente, concludente, utile și veridice care ar fi dovedit cu certitudine că, Bejenaru Iraida a comis infracțiunea incriminată, or, în acțiunile inculpatei lipsește latura subiectivă a infracțiunii prevăzute de art. 157 Cod penal care se exprimă prin vinovăție sub formă de imprudență, manifestată prin neglijență sau încredere exagerată.

La caz, în baza probelor administrate de organul de urmărire penală, în instanța de judecată s-a stabilit că, Colibă Natalia are o vătămare medie a integrității corporale, însă nu a fost dovedit faptul că, anume Bejenaru Iraida a cauzat această vătămare și că ar fi cauzat-o cu vinovăție, insistând în acest sens că chiar și în ipoteza în care Bejenaru Iraida i-a cauzat aceste vătămări, acest fapt a fost săvârșit fără vinovăție, așa cum notează și organul de urmărire penale, iar drept urmare făptuitorul nu trebuie tras la răspundere penală în condițiile în care lipsește latura subiectivă a infracțiunii. Or, în condițiile speței, cauzând vătămare medie a integrității corporale, Bejenaru Iraida nu-și dădea seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale și nu a prevăzut posibilitatea survenirii unor astfel de urmări și nu trebuia și nici nu putea să le prevadă în condițiile în care a acționat doar pentru a se apăra de acțiunile Nataliei Colibă, care a agresat-o trăgând-o de păr.

De asemenea, ordonanța procurorului de pornire a urmăririi penale, iar ulterior și rechizitoriul au un conținut declarativ și formal și în urma acțiunilor de urmărire penală nu au fost stabilite circumstanțe noi care ar fi condiționat punerea sub învinuire a lui Bejenaru Iraida pe art. 157 Cod penal, finisarea cauzei penale, întocmirea rechizitoriului și transmiterea cauzei în instanța de judecată.

7.3 Procurorul în apelul său a solicitat casarea sentinței contestate în partea ce ține de cuantumul de 5000 lei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță cu aprecierea cuantumului prejudiciului moral de 50.000 lei.

În motivarea apelului, cu trimitere la prevederile art. 23, 219 Cod de procedură penală, art. 19 Cod civil, s-a relatat că în cazul speței este evident prejudiciu moral pronunțat adus părții vătămate prin starea fizică în care a fost adusă din cauza acelei fapte ilegale a lui Bejenaru Iraida față de o persoană în etate, fapt demonstrat în cadrul cercetărilor judecătorești, prin tratamente medicale care încă continuă și nu este încă clar în ce stare va rămâne după urmarea acestora, imposibilitatea de a lucra și de a se întreține de sine stătător etc.

8. Prin decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 29 iunie 2022, apelurile declarate de partea vătămată Colibă Natalia, avocatul Andrian Fetcu în interesele a părții vătămate, a avocatul Arabadji Maria în interesele inculpatei și a procurorului au fost respinse ca nefondate, sentința s-a menținut fără modificări.

9. În partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a menționat că, argumentele inculpatei precum că nu a comis fapta imputată reprezintă opinia subiectivă a părții apărării or, prima instanță în sentința sa corect și justificat și-a motivat soluția sub aspectul recunoașterii vinovăției inculpatei în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 157 Cod penal, luând în considerație probele administrate legal de către organul de urmărire penală și cercetate în ședința de judecată la prezenta cauză penală, cu

respectarea prevederilor art. 100 alin.(4) Cod de procedură penală, dându-le o apreciere justă potrivit art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, utilității, concludenței, veridicității și coroborării reciproce, stabilind cu certitudine toate aspectele de fapt și de drept și ajungând la concluzia corectă cu privire la vinovăția inculpatei în comiterea faptei și prezența în acțiunile acesteia a elementelor infracțiunii incriminate.

Instanța de apel a respins ca fiind neîntemeiată solicitarea avocatului privind achitarea inculpatei din motiv că, acțiunile acesteia nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii, or, această solicitare este îndreptată spre ameliorarea situației inculpatei. Astfel, din analiza componentei infracțiunii prevăzute de art. 157 Cod penal, instanța de apel relevă că, cauzând vătămarea gravă sau medie a integrității corporale sau a sănătății, persoana nu-și dădea seama de caracterul prejudiciabil al acțiunii sau inacțiunii sale și nu a prevăzut posibilitatea survenirii unor astfel de urmări, deși putea și trebuia să le prevadă.

Verificând ansamblul de probe care au fost administrate în conformitate cu prevederile Codului de procedură penală, nu a depistat încălcări de procedură sau încălcări a drepturilor și intereselor inculpatei. Or, vinovăția inculpatei în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 157 Cod penal a fost dovedită pe deplin în baza probelor prezentate la cauză care demonstrează vinovăția ei în afara oricărui dubiu rezonabil.

Referitor la argumentele invocate în cererile de apel depuse de avocatul Fetcu Adrian și de procuror în partea aprecierii prejudiciului moral la cuantumul de 50.000 lei, instanța de apel a notat că, instanța de fond a admis parțial acțiunea civilă și a dispus compensarea prejudiciului moral cauzat în mărime de 5000 lei, iar în rest acțiunea civilă a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

La determinarea mărimii compensației pentru prejudiciul moral, trebuie să se i-a în considerație atât aprecierea subiectivă privind gravitatea cauzării suferințelor psihice sau fizice părții vătămate, cât și datele obiective care certifică acest fapt, cum ar fi: importanța vitală a drepturilor personale nepatrimoniale și a bunurilor (viața, sănătatea, libertatea, inviolabilitatea locuinței, secretul personal și familial, onoarea, demnitatea și reputația profesională etc.); nivelul (gradul) suportării de către persoana vătămată a suferințelor psihice sau fizice (lipsirea de libertate, pricinuirea vătămării corporale, decesul persoanelor apropiate (rudelor), pierderea sau limitarea capacității de muncă etc.); felul vinovăției (intenția, imprudența) persoanei care a cauzat prejudiciul, în cazul în care pentru repararea prejudiciului moral este necesară prezența ei. Instanțele judecătorești, la determinarea mărimii prejudiciului moral în echivalent bănesc, sunt în drept să i-a în considerație și alte circumstanțe probatoare prin actele pricinii, în particular, situația familială și materială a persoanei care poartă răspundere pentru cauzarea prejudiciului moral părții vătămate.

Instanța de apel a notat că repararea prejudiciului moral reprezintă satisfacție echitabilă destinată a compensa material suferințele fizice ale părții vătămate ca urmare a acțiunilor infracționale ale făptuitorului, iar cu referire la cuantumul prejudiciului

moral solicitat, acesta nu este supus unor criterii legale prestabilite, ci determinarea lui în concret este lăsată la libera apreciere a instanței de judecată.

Astfel, pornind de la conținutul declarațiilor părții vătămate Colibă Natalia și raportându-le la circumstanțele cauzei, urmările prejudiciabile survenite, la suferințe psihice care au fost suportate de către aceasta, instanța de apel a apreciat că suma de 5000 lei dispusă spre compensare de instanța de fond, cu titlu de prejudiciu moral este reală și proporțională suferințelor cauzate părții vătămate Colibă Natalia.

În această ordine, instanța de apel a apreciat critic alegațiile părților referitor la repararea prejudiciului moral în mărime de 50.000 lei, or, instanța de fond just a concluzionat că, suma solicitată este exagerată, luând în considerație caracterul și gravitatea suferințelor psihice și fizice cauzate, ca recompensă a prejudiciului moral.

10. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, avocatul Fetcu Andrian în comun cu partea vătămată și partea vătămată Colibă Natalia separat au atacat-o cu recursuri ordinare.

10.1 *Avocatul Fetcu Andrian în comun cu partea vătămată Colibă Natalia, fără a invoca prevederile art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, solicita casarea deciziei în partea ce tine de cuantumul prejudiciului moral provocat de Bejenaru Iraida părții vătămate, solicitând încasarea sumei de 50.000 lei.*

În motivare recurenții au indicat că, cheltuielile pe care le-a suportat în legătură cu tratamentul, nu au fost cheltuieli exagerate, ci care constituie doar strictul necesar.

Partea vătămată a fost lipsită de satisfacție morală și prin faptul că Bejenaru Iraida a rămas fără sancțiune penală.

10.2 *Partea vătămată Colibă Natalia în recursul său, fără a invoca prevederile art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei.*

În motivare recurenta a indicat că nu este de acord cu soluția instanței privind încasarea doar a 5000 lei prejudiciu moral, în comparație cu cele solicitate de recurentă-50.000 lei. De asemenea, a argumentat detaliat cum s-a petrecut evenimentele dintre ea și Bejenaru Iraida.

11. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privitor la opinia sa asupra recursurilor ordinare, menționând că acestea urmează a fi declarate inadmisibile, a avocatului Fetcu Andrian ca fiind vădit neîntemeiat și lipsit de temeiuri legale, iar cel depus de partea vătămată ca fiind depus peste termen.

12. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare pe baza materialului din dosar și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acestea urmează a fi declarate inadmisibile din următoarele considerente.

12.1 *Potrivit art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care se constată că este vădit neîntemeiat.*

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, *instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent.*

În speță, recurenții critică hotărârea, solicitând rejudecarea cauzei, însă nu fac trimitere la temeiurile prevăzute de art. 427 Cod de procedură penală sau la presupusele erori depistate în decizie. Suplimentar, avocatul Fetcu Andrian și partea vătămată Colibă Natalia enumeră în mare parte circumstanțele ce au fost deja luate în considerație la adoptarea deciziei de către instanța de apel.

Colegiul reține că, hotărârea judecătorească este atacată doar în latura civilă și doar la prejudiciul moral, cel material fiind achitat în mărimea solicitată, deși indică și faptul că nu este de acord cu soluția instanței privind încetarea procesului penal cu expirarea termenului de prescripție. Reieșind din criticele expuse de recurenți, se menționează că instanța de apel eronat a menținut încasarea prejudiciului moral în sumă de 5000 lei.

Totuși, Colegiul penal menționează că soluția propusă de recurenți contravine legislației și jurisprudenței constante, or despăgubirile pentru daune morale se disting de cele pentru daune materiale prin faptul că acestea nu se probează, ci se stabilesc de instanța de judecată prin evaluare, în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate, iar soluția prevăzută de 387 alin. (3) Cod de procedură penală – admiterea, în principiu, a acțiunii civile urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor convenite să hotărască instanța civilă– se referă doar la imposibilitatea stabilirii exacte a suma despăgubirilor materiale convenite părții civile, or numai prejudiciul material urmează a fi probat.

Totodată, este important de a specifica că, la caz, instanțele care au judecat fondul, la determinarea mărimii compensației pentru prejudiciul moral, au luat în considerație atât aprecierea subiectivă privind gravitatea cauzării suferințelor psihice și fizice, cât și datele obiective care certifică acest fapt, precum și alte circumstanțe subsidiare, cum ar fi situația persoanei care poartă răspunderea pentru cauzarea prejudiciului moral.

La caz, instanța de apel a motivat prin prisma prevederilor art. 1398, 1422, 1423 Cod civil și art. 219, 220 Cod de procedură penală, cuantumul prejudiciului moral față de partea vătămată în mărime de 5000 lei. S-a menționat că cuantumul prejudiciului moral nu este supus unor criterii legale prestabilite, ci este lăsat la libera apreciere a instanței de judecată, reieșind din gradul suferințelor psihice, suferințelor fizice, retrăirile sufletești suportate ca urmare a atentării la inviolabilitatea și sănătatea persoanei.

Reieșind din cele expuse, instanțele de apel întemeiat a menținut parțial solicitarea părții vătămate Colibă Natalia privind încasarea prejudiciului moral. Or, la evaluarea daunelor morale, instanța de judecată a ținut cont în deplină măsură de suferințele psihice și fizice care au fost suportate de către partea vătămată. Astfel, solicitarea privind

încasarea din contul inculpatei a prejudiciului moral în mărime de 50.000 lei a fost apreciată exagerată, reieșind din disconfortul psihologic creat părții vătămate.

Astfel, instanța de apel a dat o motivare corespunzătoare, argumentată și pe larg expusă în prezenta decizie la **pct. 8-9**, soluție pe care instanța de recurs și-o însușește pe deplin, or materialul probator al cauzei penale dovedește incontestabil legalitatea temeiurilor de fapt și de drept care au dus la pronunțarea hotărârii recurate.

În aceeași ordine de idei, Colegiul nu consideră ca fiind necesar de a motiva diferit răspunsul la aceleași argumente invocate de instanța de apel în decizia sa. Potrivit jurisprudenței CtEDO, în situația dată, nu se mai impune o reevaluare a conținutului mijloacelor de probă, acestea demonstrând cu prisosință soluția dată de instanța inferioară. Or, în cazul în care aceasta și-au motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările, care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției acestor instanțe (hotărârea CEDO Garcia Ruis c. Spaniei, Hellec. Finlandei).

12.2 Privitor la recursul ordinar separat depus de partea vătămată, Colegiul penal menționează că, potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, *instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că recursul este declarat peste termen.*

Din actele cauzei se constată că partea vătămată Colibă Natalia a depus recursul ordinar la data de **21.09.2022**.

Una din cerințele obligatorii la depunerea recursului ordinar se referă la respectarea termenului de declarare a acestuia de către titularii cererii respective. În corespundere cu prevederile art. 422 Cod de procedură penală, *termenul de declarare a recursului este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei instanței de apel.*

Ca atare, termenul de recurs are caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar recursul declarat după expirarea termenului se consideră ca tardiv, deoarece legea procesual-penală nu prevede posibilitatea de repunere în termen a recursului.

Potrivit dispozițiilor art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală: *„în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.”*

Analizând materialele cauzei, Colegiul penal incontestabil reține că, decizia instanței de apel din 29 iunie 2022 a fost pronunțată integral la 13 iulie 2022, iar recursul lui Colibă Natalia a fost depus la 21 septembrie 2022, astfel, termenul stabilit de art. 422 Cod de procedură penală nu a fost respectat de către recurentă.

Durata termenului de recurs este stabilită prin lege. Acest termen nu poate fi prelungit sau scurtat de instanța de judecată, el este absolut, are un caracter imperativ și fatal, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de

atac.

Pe cale de consecință, având în vedere cele consemnate supra, Colegiul reține că, în cauza deferită judecătii, termenul de declarare a recursului a fost omis de către recurentă la declararea recursului separat. Mai mult ca atât, ea a beneficiat de acces la această cale de atac depunând recurs împreună cu avocatul său.

Prin urmare, având în vedere considerentele menționate supra și raportând situația reținută în cauză la prevederile art. 432 alin. (2) Cod de procedură penală, Colegiul penal concluzionează că, la judecarea cauzei în ordine de apel, instanța a respectat prevederile legale relevante, prescrise de art. 414-419 Cod de procedură penală, iar criticele din cererile de recurs înaintate de avocatul Fetcu Andrian în comun cu partea vătămată nu și-au găsit confirmare și acesta urmează a fi declarat inadmisibil ca fiind vădit neîntemeiat, iar recursul declarat de partea vătămată separat – inadmisibil ca fiind declarat peste termen.

13. În temeiul art. 432 alin. (1) – (2) pct. 2), 4) Cod de procedură penală, Colegiul Penal

d e c i d e :

Inadmisibilitatea recursurilor declarate împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 iunie 2022, în cauza penală privind-o pe BEJENARU Iraida XXXXX, de avocatul Fetcu Andrian în comun cu partea vătămată Colibă Natalia ca fiind vădit neîntemeiat și de partea vătămată Colibă Natalia ca fiind declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 22 decembrie 2022.

Președinte

Nadejda TOMA

Judecător

Liliana CATAN

Judecător

Ion GUZUN